

İLK OKUMA YAZMAYI ÖĞRENDİĞİ YÖNTEME GÖRE İLKÖĞRETİM İKİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA YAZMA HATALARININ KARŞILAŞTIRILMASI¹

Yalçın BAY*

Özet

Araştırmada; 2005-2006 eğitim öğretim yılında, 155 ilköğretim 2. sınıf öğrencisi, okuma yazma hataları yönünden iki ay süreyle gözlenmiştir. Daha sonra ilk okuma yazmayı öğrendikleri yönetime göre okuma yazma hataları karşılaştırılmıştır. Bu araştırmada tarama modeli, anket ve gözlem tekniği gibi çeşitli model ve teknikler kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde tablolar oluşturulmuş ve t testi gibi çeşitli istatistiksel testler kullanılarak elde edilen veriler yorumlanmıştır. Araştırma kapsamında gözlenen 2. sınıf öğrencilerinin; Ses Temelli Cümle Yöntemi (STCY) ile ilk okuma yazma öğrenenlerin %75'inin, Cümle Yöntemiyle ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin ise %17'sinin bitişik eğik yazıyı tercih ettikleri belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Ses Temelli Cümle Yöntemi, İlk Okuma Yazma Öğretimi, okuma yazma, İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı

Giriş

Ülkemizde son yıllarda eğitim alanında bir dizi araştırma yapılmış ve önemli sonuçlara ulaşılmıştır. Bu araştırmalarda öğrencilerimizde okuma, yazma, anlama, Türkçeyi iyi kullanma vb. sorunların olduğu saptanmıştır. Bu durum Milli Eğitim Bakanlığının 2001 yılında katıldığı PIRLS ve 2003 yılında katıldığı PISA araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. PISA ve PIRLS gibi uluslararası düzeydeki araştırmalardan hareketle Milli Eğitim Bakanlığı 2004 yılından itibaren ilköğretim programlarını yeniden düzenlemeye başlamıştır. Bu süreçte yapılandırıcı yaklaşım merkeze alınarak yeni Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı geliştirilmiştir. Bu Programla ilk okuma yazma öğretiminde köklü değişiklikler gerçekleştirilmiştir. 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren “İlköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı” ile Ses Temelli Cümle Yöntemi (STCY) uygulanmaya konulmuştur. Yeni programla birlikte önceki programda yer alan Cümle Yöntemi (CY) uygulamadan kaldırılmış ve yerine seslerle başlayan yöntem getirilmiştir. Yeni Programda yazı öğretiminde de önemli değişiklikler yapılmıştır. Şimdiye kadar yazı öğretiminde kullanılan dik temel harfler kaldırılmış yerine, bitişik eğik yazı öğretimi uygulamaya konulmuştur. Okuma yazma öğretiminde seslerin verilmesi Türkçedeki ses yapısına

1 Bu çalışma, Prof. Dr. Firdevas GÜNEŞ danışmanlığında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Dalı'nda Yalçın BAY tarafından 2008 yılında hazırlanan “Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi (Ankara İli Örneği)” isimli doktora tezi temel alınarak hazırlanmıştır.

* Dr.; MEB Zübeyde Hanım Kız Meslek Lisesi Rehber Öğretmeni, Ankara.

ve harflerin yazılış zorluğuna göre gruplandırılmış ve buna göre öğretilmeye başlanmıştır (MEB, 2005b).

Dünyada okuma yazma öğretim alanında son yıllarda önemli gelişmeler olmaktadır. Bu gelişmeler daha çok PISA ve UNESCO araştırmalarından sonra hız kazanmıştır. PISA araştırmalarına göre okuma alanında en yüksek başarıyı Finlandiya göstermiştir. Kore, Kanada ve Avustralya bu ülkeyi takip etmektedir. PISA sonuçlarına göre Fransa, ABD, Danimarka, Almanya, İtalya, Lüksemburg, İspanya, Portekiz gibi ülkeler üst sıralarda yer alamamışlardır (MEB, 2005a).

Bu sonuçlar üzerine çoğu ülkede bir yandan okullardaki okuma öğretim yöntemleri ile geliştirilmesi gereken beceriler sorgulanmaya başlanmış, bir yandan da başarılı olan ülkelerin durumları incelenmeye alınmıştır. Bu konuda ilk çalışmalar üniversitelerden gelmiştir. Çeşitli üniversitelerde okuma öğretimi alanında çalışan uzmanlar; ilk okuma yazma öğretiminde analiz (kelime, cümle, cümlecik gibi) yöntemlerin çok etkili olmadığı konusunda görüş birliğine varmışlardır. Diğer taraftan İngiltere, Fransa, Lüksemburg, İspanya gibi ülkelerde çocukların okuma becerilerinin geri olmasının altında yatan en önemli neden; ilk okuma yazma öğretiminde kullanılan yöntem olarak açıklanmıştır. Bu gibi nedenlerden dolayı yöntem değişikliği çalışmalarına başlanılmıştır.

İlköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı'nda; STCY ile ilk okuma yazma öğretimi: "Günümüzün ve geleceğin öğrencilerinin yetiştirilmesinde, ilk okuma yazma öğretiminin amacı; sadece okuma ve yazma gibi becerilerin kazandırılması değil, aynı zamanda düşünme, anlama, sıralama, sorgulama, sınıflama, ilişki kurma, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerin de geliştirilmesini içermektedir. Bu süreçte Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, iletişim kurma, problem çözme, karar verme, öğrenmeyi yaşam boyu sürdürme gibi becerilerin de geliştirilmesi beklenmektedir. Buradan hareketle, ilköğretim birinci sınıftan itibaren etkili bir okuma yazma öğretimini gerçekleştirmek; düşünen, anlayan, soran, sorgulayan, öğrenmeyi öğrenen, bilgiyi kullanabilen ve sorun çözebilen bireylerin yetişmesi amaçlanmıştır." şeklinde açıklanmaktadır (MEB, 2005b).

Okumanın günümüze kadar farklı tanımları yapılmıştır. Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre okuma, bir yazıyı oluşturan simgesel imleri seslendirmek ya da imlerin belirttiği düşünceleri anlama eylemidir (TDK, 1998). Yazma, düşüncelerimizi ifade edebilmek için gerekli sembol ve işaretleri motorsal olarak üretebilmektir. İnsanoğlunun iletişimde kullandığı en etkili ve kalıcı araçlardan birisi olan yazıdaki önemli unsurlar ise hız ve okunabilirliktir (Akyol, 2001). Yazma; evrensel anlamda duygu, düşünce, deneyim ve izlenimleri kalıcı hale getirme ve karşı tarafa aktarmak amacıyla, toplumlara göre belirlenmiş şekil, sembol ve resimlerin kullanıldığı en etkili ve kalıcı iletişim faaliyetidir (MEB, 2005b).

Bu çalışmada İlköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı'nda ilk okuma yazma öğretimine yönelik yapılan yenilikler, yeni yaklaşımlar ve uygulanan STCY ile ilk okuma yazma öğretimi ayrıntılı biçimde ele alınmıştır. Araştırmada 2004-2005 eğitim öğretim yılında CY ile okuma yazma öğrenen 2. sınıf öğrencileri ile 2004-2005 eğitim öğretim yılında pilot okullarda STCY ile ilk okuma yazma öğrenen 2. sınıf öğrencilerinin okuma yazma becerileri 2 ay süreyle gözlenmiş; okuma yazma hataları belirlenerek, ilk okuma yazmayı öğrendikleri yönteme göre karşılaştırılmıştır.

Problem

İlk okuma yazmayı Ses Temelli Cümle Yöntemi veya Cümle Yöntemi ile öğrenen ilköğretim 2. sınıf öğrencilerinin okuma yazma hataları ile okuma yazma kurallarına uyma durumlarında yönteme göre farklılık var mıdır?

Önem

İlk okuma yazma öğretimi eğitim öğretim faaliyetlerinin en temel ögesidir. Okuma yazmayı öğrenmeden eğitim öğretimde ilerleme kaydedilemez. Okul öncesi eğitimden sonraki tüm eğitim kademelerinde, öğrencilerin başarıları aldıkları iyi bir ilk okuma yazma eğitimine bağlıdır.

Bu araştırma STCY ile ilk okuma yazma öğretiminde öğrencilerin okuma yazma becerilerinin gelişim durumu, okuma yazma hataları belirlenerek, CY ile ilk okuma yazma öğrenenlerle karşılaştırılması çözüme yönelik önerilerin saptanması ve böylece STCY'nin alanda daha etkili ve verimli uygulanması açısından önemlidir.

Okuma ve Yazı Türleri

Bu başlık altında iki okuma türünden bahsedilmiştir. Aynı zamanda Türkiye'de kullanılan iki yazı türüyle ilgili açıklamalar yapılmıştır.

1. Okuma Türleri

İlk okuma yazma öğretim sürecinde sesli ve sessiz okuma olmak üzere iki tür okuma kullanılmaktadır. Okumanın verimliliği açısından sessiz okuma daha çok tercih edilmektedir. Ancak ilk okuma yazma öğrenme aşamasında öğrencilerin kendilerine güvenlerinin artması ve telaffuzlarının gelişmesi için sesli okuma tercih edilmiştir. Sesli okuma, okunan kelimeleri ses olarak aktarmak için ek çaba gerektirdiğinden, sessiz okumaya göre biraz yavaştır.

1.1. Sesli Okuma

Sesli okuma, gözle algılanıp zihinde kavranan sözcük ya da sözcük kümelerinin konuşma organının yardımı ile söylenmesidir (Kavcar ve diğerleri, 1997). Sesli okuma; yazıyı görme, kelimeleri fark etme, kelimelerin görüntüsünü ve anlamını zihinsel sözlükten bulma, seslendirme ve anlama işlemidir. Göz, yazının görüntülerini anlamakta, bunlar ses organlarıyla seslendirilmekte, seslendirilen kelimeler işitilmekte ve belleğe gönderilmektedir. Sesli okuma, öğrencilerin okumayı öğrenmesine, okuma düzeylerinin tanınmasına ve dinleme alışkanlığının kazandırılmasına hizmet etmektedir (Güneş, 2000a).

1.2. Sessiz Okuma

Sessiz okuma, ses organlarının herhangi birini hareket ettirmeden, gövde ve baş hareketleri yapmadan, yalnız gözle zihin arasında yapılan bir okumadır (Çelenk, 2003). Sessiz okuma, okuma organlarından herhangi birini hareket ettirmeden, gövde ve baş hareketleri ile yapılan okumadır. Sessiz okuma sadece görsel ve zihinsel süreci oluşturur (Tazebay, 1993).

İlk okuma yazma öğretim sürecinde öğrencilere öncelikle sesli okuma öğretilmeli, daha sonra yavaş yavaş sessiz okumaya geçilmelidir.

2. Yazı Türleri

Okuma yazma öğretiminde ağırlıklı olarak iki tür yazı kullanılmaktadır. Bu yazı türleri ise dik temel ve bitişik eğik yazı olarak iki türdür. İlk okuma yazma öğretiminde kullanılacak yazı türünün belirlenmesinde, seçilen yöntemin de etkisinin olduğu söylenebilir. Kullanılan yönteme en uygun yazı türü hangisiyse o yazı türü kullanılır.

2.1. Dik Temel Yazı

Bazı ülkelerde ilk okuma yazma öğretimine dik temel harflerle başlanmaktadır. İlköğretime yeni başlayan öğrencilerin fazla güçlüklerle karşılaşmamları ve yazıyı iyi tanımaları için basitleştirilmiş yazı şekilleri kullanılmaktadır. Bunlar dik ve yuvarlak çizgilerden oluşmuş harflerdir. Bu harflere dik temel yazı denilmektedir (Güneş, 2007). Ülkemizde uzun yıllar kullanılmış ancak yeni Türkçe Öğretim Programı birlikte bitişik eğik yazıya geçilmiştir.

2.2. Bitişik Eğik Yazı

Bitişik eğik yazının bilinen karakteristik ve belirleyici özelliği, yazının soldan sağa doğru kesintisiz hareketlerle yazılmasıdır (Fitzgerald, 2004). Bu durum bireye yazma sırasında birçok fayda sağlamaktadır. Bitişik eğik yazıda öğrenci harfleri yazarken, elini hiç kaldırmadan belirli bir noktadan başlayıp yine belirli bir noktada bitirmektedir. Harflerin bu şekildeki kesintisiz akışı, yazının işlek, kıvrak ve devamlı olmasını; dolaylı olarak da öğrencilerin, harfleri ve yazacakları fikirleri yazma esnasında akıldan tutmalarını mümkün kılmaktadır (Tarnowski ve O'reilly, 2003).

Bitişik eğik yazı, öğrencilerin kelime içindeki harfleri doğru öğrenmesinde de etkili olmaktadır. Çünkü elin doğru hareket etmesi, kelimenin içinde hangi harflerin olduğunu zihnen bilmeyi zorunlu kılmaktadır. Piyanist ya da daktilografin hareketlerinin süreklilik kazanmasından önce tuşları öğrenmesi gerektiği gibi, bitişik eğik yazıda harfleri tanımak da aynı şekilde hayatî öneme sahiptir (Fitzgerald, 2004).

Okuma Yazma Becerileri

Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı'nda STCY ile geliştirilecek okuma yazma becerileri, bunların değerlendirilmesi ve ilgili kazanımlara da yer verilmiştir. STCY ile geliştirilecek okuma yazma becerileri; "Duyduğu sesleri ayırt etme, görsellerle sesleri eşleştirme, sesi okuma, duyduğu sesleri yazma, seslerden hece oluşturma, heceleri okuma, heceleri yazma, hecelerden kelimeler oluşturma, kelimeleri okuma, kelimeleri yazma, kelimeleri görsellerle eşleştirme, cümleler oluşturma, cümleleri okuma, cümleleri yazma, cümleleri görsellerle ifade etme, metin oluşturma, metin okuma, kendini yazılı ifade etme" olmak üzere on sekiz beceriden oluşmaktadır.

Araştırmamanın amacına yönelik olarak uzman görüşleri doğrultusunda bu becerilere ilave olarak yedi beceri daha eklenmiştir. Bunlar "dikkat düzeyi, okuduğunu anlama düzeyi, yaratıcı faaliyetler, derse etkin olarak katılma, kendini sözlü olarak ifade etme, görselleri okuma, görsellerle sunum yapma"dır. İlavelerle birlikte okuma yazma becerileri toplam yirmi beş beceriden oluşmaktadır.

STCY ile ilk okuma yazma öğretim sürecinin değerlendirilmesinde bu becerilerden yararlanılmıştır.

Okuma Yazma Hataları

Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı'nda okuma yazma hatalarına dikkat çekilmiş ve bunların değerlendirilmesine ilişkin ölçekler de verilmiştir.

Okuma hataları: atlayarak okuma, ekleyerek okuma, tekrarlayarak okuma, izleyerek okuma, okuma esnasında ses tonu, okuma akıcılığı, sesli okuma kuralları, okuma esnasında nefes kontrolü şeklinde sıralanmıştır.

Yazma hataları: yazı yönü, yazı büyüklüğü, satır çizgilerine yazma, kelimeler arasında boşluk, harflerin yazılış biçimi, yazının temizliği olarak sıralanmıştır.

Araştırmada Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı'nda verilen bu okuma yazma hataları uzman görüşleri doğrultusunda yeniden gözden geçirilmiş ve düzenlenmiştir. Yazma esnasında oturma biçimi, yazma akıcılığı, kalem tutma, söyleneni yazma gibi yeni öğeler eklenmiştir. Böylece öğrencilerin okuma hataları dokuz boyutta ele alınmış, yazma hataları ise on boyutta ele alınmış ve gözlenmiştir.

Yöntem

Bu araştırmada tarama modelinden ve gözlem tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmada sistemli ve doğal gözlem yapılmıştır. Gözlemci gözlemler esnasında hiçbir müdahalede bulunmamıştır. Gözlemler sonucunda elde edilen veriler daha önceden uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilmiş olan gözlem formlarına anında kaydedilmiştir.

2005-2006 eğitim öğretim yılında Ankara ilinde öğrenim gören ilköğretim 2. sınıf öğrencileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Ankara ilinde bulunan, İlköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı'nın uygulandığı tüm pilot okullarda ve diğer ilköğretim okullarında öğrenim gören 2. sınıf öğrencilerine ulaşmak ve sekiz ay boyunca gözlemlemek mümkün olmadığından, iki pilot, iki de pilot olmayan okul olmak üzere toplam 4 ilköğretim okulu araştırma örneklemini olarak seçilmiştir. Bu dört okulda bulunan tüm 2. sınıf öğrencilerini gözlemlemek mümkün olmadığından, her okuldan kura yöntemi ile birer sınıf seçilmiştir. Böylece pilot ve pilot olmayan okullarda öğrenim gören toplam 155 ilköğretim 2. sınıf öğrencisi, araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

İlköğretim 2. sınıf öğrencilerinin eğitim öğretim yılının sonundaki okuma yazma hatalarını ve okuma yazma kurallarına uyma durumlarını gözlemlemek için "Sesli Okuma Becerisi Gözlem Formu", "Yazma Becerisi Gözlem Formu" kullanılmıştır. İlköğretim 2. sınıf öğrencilerinin okuma yazma hataları ve okuma yazma kurallarına uyma durumları, 2005-2006 eğitim öğretim yılının Mayıs ve Haziran aylarında iki ay süreyle gözlemlenerek, elde edilen veriler anında kayıt altına alınmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgular verilmiş ve bulgulara ilişkin yorumlar yapılmıştır. İlköğretim 2. sınıf öğrencilerinin kişisel bilgileri, 2. sınıf öğrencilerinin okuma yazma hataları, okuma yazma kurallarına uyma durumları ve karşılaştırmalı sonuçlar tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

1. İlköğretim 2. Sınıf Öğrencilerinin Kişisel Bilgileri

İlköğretim 2. sınıf öğrencilerinin; cinsiyete, ilk okuma yazmayı öğrendiği yöntem, okul öncesi eğitimi alma durumlarına ilişkin dağılımı Tablo 1'de verilmiştir. Bu bilgiler öğrenci kişisel dosyalarından, öğrencilerin kendilerinden ve sınıf öğretmenleri yardımıyla elde edilmiştir. Elde edilen bilgilerin frekans ve yüzdelik dağılımları Tablo 1'de ele alınıp yorumlanmıştır.

Tablo 1. İlköğretim 2. Sınıf Öğrencilerinin Kişisel Bilgileri

Değişken	Özellik	f	%
Cinsiyet	Kız	81	52.3
	Erkek	74	47.7
	Toplam	155	100
İlk Okuma Yazmayı Öğrendiği Yöntem	STCY	79	51
	CY	76	49
	Toplam	155	100
Okul Öncesi Eğitim Durumu	Gitti	96	61.9
	Gitmedi	59	38.1
	Toplam	155	100
Anne Eğitim Düzeyi	İlkokul-İlköğretim	60	38.7
	Lise	67	43.2
	Ön Lisans-Lisans-Yüksek Lisans-Doktora	28	18.1
	Toplam	155	100
Baba Eğitim Düzeyi	İlkokul-İlköğretim	44	28.4
	Lise	65	41.9
	Ön Lisans-Lisans-Yüksek Lisans-Doktora	43	27.7
	Baba Vefat Etmiş	3	1.9
	Toplam	155	100

Araştırma kapsamında gözlenen 155 ilköğretim 2. sınıf öğrencisinin kişisel bilgilerinin yer aldığı Tablo 1 incelendiğinde; öğrencilerin; %52.3'ünün kız, %47.7'sinin erkek; %51'inin STCY ile, %49'unun CY ile ilk okuma yazma öğrendiği; %61,9'unun okul öncesi eğitim aldığı, %38.1'inin okul öncesi eğitim almadığı; annelerinin, %38.7'sinin (ilkokul-ilköğretim) mezunu, %43.2'sinin lise mezunu, 18.1'inin ise (ön lisans-lisans-yüksek lisans-doktora) mezunu olduğu; babalarının, % 28.4'ünün (ilkokul-ilköğretim) mezunu, %41.9'unun lise mezunu, %27.7'sinin (ön lisans-lisans-yüksek lisans-doktora) mezunu ve %1.9'unun ise babasının vefat etmiş olduğu belirlenmiştir.

2. İlköğretim 2. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Yazma Hataları İle Okuma Yazma Kurallarına Uyma Durumları

Öğrencilerin okuma becerileri (atlayarak okuma, ekleyerek okuma, tekrarlaarak okuma, izleyerek okuma, okuma esnasında oturma biçimi, okuma esnasında ses tonu, okuma akıcılığı, okuma kuralları ve okuma esnasında nefes kontrolü) olmak üzere dokuz değişkene göre ele alınıp gözlenmiştir. Yazma becerileri ise (yazı yönü, yazı büyüklüğü, satır çizgilerine yazma, kelimeler arasında boşluk, harflerin yazılış biçimi, yazı temizliği, yazma esnasında oturma biçimi, yazma akıcılığı, kalem tutma ve söyleneni yazma) olmak üzere on değişkene göre ele alınıp gözlenmiştir.

2.1. İlköğretim 2. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Hataları ve Okuma Kurallarına Uyma Durumları

Araştırma kapsamında iki ay boyunca gözlenen 155 ilköğretim 2. sınıf öğrencisinin okuma becerileri dokuz değişkene göre gözlenmiş ve "Sesli Okuma Becerisi Gözlem Formu"na kaydedilmiştir.

◆ Yalçın Bay

İzleyerek okuma oranları incelendiğinde; STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %42'sinin, CY ile ilk okuma yazmayı öğrenen öğrencilerin ise %48'inin parmak veya el, kol ile izlediği saptanmıştır. STCY ile ilk okuma yazmayı öğrenen öğrencilerde cetvelle izleme görülmezken CY ile ilk okuma yazmayı öğrenen öğrencilerin %4'ünün cetvelle izlediği belirlenmiştir. İzlemeden okuyanların oranları incelendiğinde STCY ile ilk okuma yazmayı öğrenen öğrenciler, CY ile ilk okuma yazmayı öğrenen öğrencilere oranla %10 daha iyidir. Okuma esnasında izleme yapma açısından bakıldığında, STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin okuma esnasında daha az izleyerek okudukları söylenebilir. Bu verilere göre CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrenciler cümle kalıplarını ezberleyerek okuma yazma öğrendiklerinden cümlenin tamamını görme ihtiyacı duymaktadırlar. Cümleyi kaybettiklerinde kelimeleri tek başına anlamlandırmakta zorlandıkları söylenebilir. Bu nedenle daha fazla izleme yaptıkları söylenebilir. Ancak her iki yöntemde de izleyerek okuyanların oranının yaklaşık %50'ye yakın olması, izleme hatasının sadece yöntemden kaynaklanmadığını göstermektedir. Bu hatanın nedenleri ayrıca araştırılmalıdır.

Tablo 2. İlköğretim 1. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Hataları

Gözlenen Okuma Hataları		Okuma Hatalarının Düzeyi					
		f		%		F	
1. Atlayarak Okuma		Normal Okuma		Harf Hece Kelime Atlama		Satır Atlama	
	CY	76	100	-	-	-	-
	STCY	77	98	1	1	1	1
2. Ekleyerek Okuma		Normal Okuma		Harf Hece Kelime Ekleme			
	CY	73	96	3	4		
	STCY	75	95	4	5		
3. Tekrarlayarak Okuma		Normal Okuma		Harf Hece Kelime Tekrarlama		Cümle Tekrarlama	
	CY	51	67	25	33	-	-
	STCY	63	81	16	20	-	-
4. İzleyerek Okuma		Normal Okuma		Parmak veya El-Kol ile İzleme		Cetvel, Kalem vb. İzleme	
	CY	37	48	37	48	2	4
	STCY	46	58	33	42	-	-
5. Okuma Esnasında Oturma Biçimi		Dik ve Uygun Oturma		Çok Öne Eğik veya Geriye Dayanarak Oturma		Düzensiz (Öne Arkaya Sallanarak Oturma)	
	CY	73	96	2	2	1	2
	STCY	72	91	4	5	3	4
6. Okuma Esnasında Ses Tonu		Normal		Çok Yüksek veya Çok Alçak		Düzensiz	
	CY	67	88	3	4	6	8
	STCY	75	95	1	1	3	4
7. Okuma Akıcılığı		Normal		Çok Akıcı veya Çok Yavaş		Düzensiz	
	CY	61	80	10	13	5	7
	STCY	71	90	8	10	-	-
8. Sesli Okuma Kuralları		Nokta-Virgülden Durma		Vurgu Tonlama Yapma		Düzensiz	
	CY	64	84	12	16	-	-
	STCY	71	90	8	10	-	-
9. Okuma Esnasında Nefes Kontrolü		Kontrollü Nefes Alma		Mırıltılı veya Yutkularak		Düzensiz	
	CY	72	96	1	1	3	3
	STCY	71	90	1	1	7	9

Elde edilen bulgular özetlendiğinde; gözlenen bazı değişkenlerde önemli farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Örneğin “atlayarak okuma, ekleyerek okuma, okuma esnasında oturma biçimi, okuma esnasında ses tonu ve okuma esnasında nefes kontrolü” açısından STCY ve CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrenciler arasında farkın olmadığı ve her iki yöntemle öğrenen öğrencilerin bu becerilerde sorun yaşamadığı tespit edilmiştir. Ancak tekrarlayarak okuyanlardan STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerdeki oran %20 iken CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerdeki oranının %33 olduğu saptanmıştır. İzleyerek okuyanlarda ise STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin oranı %42 iken CY ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin oranının %52 olduğu belirlenmiştir. Okuma akıcılığı yeterli olmayanlar yönünden bakıldığında STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %10’unda problem yaşanırken CY ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %20’sinde problem yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Sesli okuma kurallarına uyma açısından incelendiğinde, STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %10’unun; CY ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin ise %16’sının okuma kurallarına uymadığı saptanmıştır.

2.2. İlköğretim 2. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Hataları ve Yazma Kurallarına Uyma Durumları

Araştırmanın örneklemini oluşturan 155 ilköğretim 2. sınıf öğrencisinin yazma becerileri on değişkene göre gözlenmiş ve daha önceden geliştirilen “Yazma Becerisi Gözlem Formu”na kaydedilmiştir.

Birinci sınıfta STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazma eğilimlerinin daha fazla olduğu gözlenmiştir. Oysaki 1997 yılından bu yana ilköğretim öğrencilerine 2. sınıftan itibaren el yazısı öğretilmektedir. Ancak bu durum göstermektedir ki 1. sınıftan itibaren öğrencilerin bitişik eğik yazı öğrenmeleri, öğrencilerin kullanacakları yazı karakteri tercihlerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu tablodan da anlaşıldığına göre, öğrenciler ilk hangi karakterlerle ve hangi yazı ile yazmayı öğrenmişler ise ağırlıklı olarak o yazıyı benimsedikleri anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar dik temel harflerle ilk okuma yazma öğrenilmesi ve 2. sınıftan sonra el yazısı öğrenilmesi gerektiğini savunan araştırmacıların görüşlerine uymaktadır. Öğrencilerin ilk hangi yazı türüyle yazmayı öğrenmişlerse daha sonraki sınıflarda da ağırlıklı olarak o yazı türünü tercih ettikleri görülmektedir. Bu durumda öğrencilerin ilk okuma yazmayı bitişik eğik yazı ile öğrenmeleri sonucunda, öğrencilerin ileride bitişik eğik yazı ile yazmayı daha çok tercih edecekleri söylenebilir. Ancak kelimeler arası boşluk bırakmada CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin oranı %18 iken; STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin oranı %24’tür. CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin kelimeler arası açıklık bırakmama konusunda STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrenciler göre daha başarılı oldukları görülmektedir. Öğrencilerin tercih ettikleri yazı yönü incelendiğinde STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %75’i bitişik eğik yazıyı tercih ederken; CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %17’sinin bitişik eğik yazıyı tercih ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 3. İlköğretim 1. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Hataları

Gözlenen Yazma Hataları		Yazma Hatalarının Düzeyi					
		f		%		F	
1. Yazı Yönü		Bitişik Eğik Yazı		Dik Sola Yatık Yazı		Düzensiz	
	CY	13	17	63	83	-	-
	STCY	59	75	20	25	-	-
2. Yazı Büyüklüğü		Normal		Büyük veya Küçük		Düzensiz	
	CY	74	96	1	1	1	1
	STCY	78	99	-	-	1	1
3. Satır Çizgilerine Yazma		Satır Çizgisinde		Alta-Üste Kaymış		Düzensiz	
	CY	75	99	1	1	-	-
	STCY	79	100	-	-	-	-
4. Kelimeler Arasında Boşluk		Normal		Çok Bitişik veya Çok Açık		Düzensiz	
	CY	63	82	3	5	10	13
	STCY	60	76	1	2	18	22
5. Harflerin Yazılış Biçimi		Tam Yazılmış		Eksik Kurlsız Yazılmış		Düzensiz	
	CY	62	82	14	18	-	-
	STCY	72	91	6	7	1	2
6. Yazı Temizliği		Temiz		Çok Silinmiş veya Karalanmış		Düzensiz	
	CY	75	98	1	2	-	-
	STCY	78	99	-	-	1	1
7. Yazma Esnasında Oturma Biçimi		Dik ve Uygun Oturma		Çok Öne veya Geriye Dayanarak Oturma		Düzensiz	
	CY	44	58	32	42	-	-
	STCY	53	67	26	33	-	-
8. Yazma Akıcılığı		Normal		Çok Hızlı veya Yavaş		Düzensiz	
	CY	71	94	5	6	-	-
	STCY	77	97	2	3	-	-
9. Kalem Tutma		Uygun Tutma		Yanlış Tutma		Düzensiz	
	CY	64	84	12	16	-	-
	STCY	75	95	4	5	-	-
10. Söyleneni Yazma		Yazabiliyor		Çok Yavaş Yazıyor		Yazamıyor	
	CY	75	98	1	2	-	-
	STCY	79	100	-	-	-	-

STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin harfleri eksik ve kurlsız yazmaların oranı %9 iken CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin oranı %18 olarak belirlenmiştir. Her iki yöntemde de en fazla yaşanan problem, öğrencilerin yazma esnasındaki oturma biçimleri olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin yazma esnasında oturma biçimleri incelendiğinde, STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %33'ünün çok öne veya geriye dayanarak oturduğu saptanırken; CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerde bu oranın %42 olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin kalem tutma becerilerine ilişkin bulgular ele alındığında, STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %5'nin kalem tutmasında problem yaşanırken CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %16'sunda kalem tutmalarında problem yaşandığı tespit edilmiştir.

3. İlköğretim 2. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Yazma Hataları ve Okuma Yazma Kurallarına Uyuma Durumlarının İlk Okuma Yazmayı Öğrendikleri Yöntemin Farklılığına İlişkin Bulgular

Araştırmanın örneklemini oluşturan 155 ilköğretim 2. sınıf öğrencisinin okuma yazma hataları ve okuma yazma kurallarına uyuma durumlarının, ilk okuma yazmayı öğrendikleri yönetime göre gösterdiği anlamlı farklılık açısından ele alınmış ve yorumlanmıştır.

3.1. Okumayı Öğrendikleri Yönteme Göre Okuma Hataları ve Okuma Kurallarına Uyuma Durumlarının Farklılığına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında iki ay süreyle gözlenen 155 ilköğretim 2. sınıf öğrencisinin okuma becerilerine, ilk okuma yazmayı öğrendikleri yöntemin etkisini gösteren bulgular Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. İlköğretim 2. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Hataları ve Okuma Kurallarına Uyuma Durumlarının İlk Okuma Yazmayı Öğrendikleri Yöntemin Farklılığına Göre T Testi Sonuçları

Okuma Becerisi	Okul Türü	n	$\bar{X}$	s	sd	t	p
Atlayarak Okuma	STCY	79	1.03	.250	153	1.323	.008
	CY	76	1.00	.000			
Ekleyerek Okuma	STCY	79	1.05	.220	153	.332	.506
	CY	76	1.03	.196			
Tekrarlayarak Okuma	STCY	79	1.20	.404	153	-1.791	.000
	CY	76	1.32	.472			
İzleyerek Okuma	STCY	79	1.41	.496	153	-1.445	.057
	CY	76	1.53	.552			
Oturma Biçimi	STCY	79	1.12	.434	153	1.257	.012
	CY	76	1.05	.277			
Ses Tonu	STCY	79	1.08	.398	153	-1.387	.006
	CY	76	1.19	.566			
Okuma Akıcılığı	STCY	79	1.10	.303	153	-2.206	.000
	CY	76	1.26	.574			
Okuma Kuralları	STCY	79	1.20	.607	153	-1.048	.036
	CY	76	1.31	.734			
Nefes Kontrolü	STCY	79	1.18	.579	153	1.213	.015
	CY	76	1.09	.405			

T testi sonuçlarına göre $P < .05$ anlamlılık düzeyinde ekleyerek ve izleyerek okuma dışında diğer yedi değişken açısından anlamlı farklılık bulunmuştur.

İlköğretim 2. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine ilişkin t testi tabloları incelenirken, okuma ve yazma becerisi değerlendirme ölçeği dikkate alınarak incelenip yorumlanmıştır. Bu nedenle ortalama yükseldikçe düzensizlik artmakta, ortalama 1 veya 1'e yakın çıktıkça da normal okuma veya yazmanın olduğu anlaşılmaktadır. Bu tablodan sonra gelen t testi tabloları da bu kapsamda yorumlanacaktır.

Tablo 4 incelendiğinde; STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin ($\bar{X}=1.03$), CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilere ($\bar{X}=1.00$) göre daha fazla atlayarak okuma yaptığı tespit edilmiştir ($t=1.323$; $p=.008$). Anlamlı farklılık STCY aleyhine çıkmıştır. Tekrarlayarak okuma açısından incelendiğinde; STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin ($\bar{X}=1.20$), CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerden ($\bar{X}=1.32$) daha az tekrarlayarak okuduğu saptanmıştır ($t= -1.791$; $p=.000$). Okuma esnasında oturma biçimine ilişkin veriler incelendiğinde; CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin ($\bar{X}=1.05$), STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerden ($\bar{X}=1.12$) okuma esnasında daha dik ve düzgün oturdukları belirlenmiştir. Anlamlı farklılık CY lehine çıkmıştır ($t=1.257$; $p=.012$). Okuma esnasında ses tonu yönünden sonuçlar incelendiğinde; STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrenciler ($\bar{X}=1.08$), CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerden ($\bar{X}=1.19$) daha başarılıdır ($t=-1.387$; $p=.006$). Okuma akıcılıkları karşılaştırıldığında; STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin ($\bar{X}=1.10$), CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilere ($\bar{X}=1.26$), göre daha akıcı ve düzenli okudukları tespit edilmiştir ($t=-2.206$; $p=.000$). Anlamlı farklılık STCY lehine çıkmıştır.

Genel bir değerlendirme yapıldığında, STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin okuma becerileri tekrarlayarak okuma, ses tonu, okuma akıcılığı ve okuma kuralları yönünden daha başarılı ve anlamlı farkın lehlerine olduğu saptanmıştır. CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin okuma becerileri ise atlayarak okuma, oturma biçimi ve nefes kontrolü yönünden daha başarılı ve anlamlı farkın lehlerine olduğu belirlenmiştir.

3.2. Yazmayı Öğrendikleri Yönteme Göre Yazma Hataları ve Yazma Kurallarına Uyuma Durumlarının Farklılığa İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında iki ay süreyle gözlenen 155 ilköğretim 2. sınıf öğrencisinin ilk okuma yazmayı öğrendikleri yöntemin yazma becerilerine etkisini gösteren bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Araştırma kapsamında gözlenen 155 ilköğretim 2. sınıf öğrencisinin yazma becerilerinin, ilk okuma yazmayı öğrendikleri yönteme göre farklılığını gösteren Tablo 5 incelendiğinde; t testi sonuçlarına göre $P<.05$ anlamlılık düzeyinde 2. sınıf öğrencilerinin "yazı büyüklüğü ve yazı temizliği"nde anlamlı farklılığa rastlanmazken diğer tüm değişkenler açısından anlamlı farklılığın olduğu saptanmıştır.

Tablo 5. İlköğretim 2. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Hataları ve Yazma Kurallarına Uyuma Durumlarının İlk Okuma Yazmayı Öğrendikleri Yöntemin Farklılığına Göre T Testi Sonuçları

Yazma Becerisi	Okul Türü	n	$\bar{X}$	s	sd	t	p
Yazı Yönü	STCY	79	1.25	.437	153	-8.741	.013
	CY	76	1.82	.379			
Yazı Büyüklüğü	STCY	79	1.02	.225	153	-.367	.471
	CY	76	1.03	.255			
Satır Çizgisine Yazma	STCY	79	1.00	.000	153	-1.020	.040
	CY	76	1.01	.114			
Kelimeler Arası Boşluk	STCY	79	1.46	.844	153	1.332	.005
	CY	76	1.30	.693			
Harflerin Yazılış Biçimi	STCY	79	1.10	.343	153	-1.407	.008
	CY	76	1.18	.390			
Yazının Temizliği	STCY	79	1.02	.225	153	.421	.394
	CY	76	1.01	.114			
Oturma Biçimi	STCY	79	1.32	.472	153	-1.180	.027
	CY	76	1.42	.497			
Yazma Akıcılığı	STCY	79	1.02	.158	153	-1.211	.015
	CY	76	1.06	.249			
Kalem Tutma	STCY	79	1.10	.441	153	-2.215	.000
	CY	76	1.31	.734			
Sesten Yazabilme	STCY	79	1.00	.000	153	-1.020	.040
	CY	76	1.01	.114			

Elde edilen bulgular kısaca yorumlandığında; STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin yazı yönü ($\bar{X}=1.25$), CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin yazı yönüne ($\bar{X}=1.82$) göre daha iyidir. Ancak öğrencilerin yazı yönlerinde problem yaşandığı görülmektedir. Bu bölümde ortalamalar 1'e yakınsa öğrencilerin yazma becerileri normale yakındır. Ortalamalar 3'e yaklaştıkça öğrencilerin yazma becerilerinin normal düzeydeki yazma becerisinden uzaklaştığı söylenebilir. STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerde yazı yönü, satır çizgisine yazma, harflerin yazılış biçimi, oturma biçimi, yazı akıcılığı, kalem tutma ve sestem yazabilme becerileri yönünden anlamlı farklılığın lehlerine olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin yazı yönü, satır çizgisine yazma, harflerin yazılış biçimi, oturma biçimi, yazma akıcılığı, kalem tutma ve sestem yazabilme becerilerinin, CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerden daha iyi olduğu söylenebilir. Buna karşılık sadece kelimeler arasındaki boşluk bırakma yönünden CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin, STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerden daha iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre, STCY ile ilk

okuma yazma öğrenen öğrencilerin yazma becerilerinin kelimeler arasındaki mesafeyi ayarlama dışında, diğer yazma becerisi alanlarında CY'ye göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin yazma becerilerinde, kelimeler arasında boşluk bırakma dışında yazı yönü, satır çizgisine yazma, harflerin yazılış biçimi, oturma biçimi, yazma kalem tutma ve sestem yazabilme becerileri yönünden anlamlı farkın STCY lehine olduğu tespit edilmiştir.

Sonuçlar ve Öneriler

Bu bölümde araştırmadan elde edilen sonuçlar, sonuçlara göre tespit edilen sorunlar ve sorunların çözümüne yönelik öneriler yer almaktadır.

Sonuçlar

İlköğretim 2. sınıf öğrencilerinin yazma becerileri ele alındığında, öğrencilerin yazma becerilerinin normal olduğu ve STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin genel anlamda daha başarılı oldukları saptanmıştır. Öğrencilerin her iki yöntemde de yazı büyüklüğü, satır çizgilerine yazma, yazı temizliği, yazma hızı ve söylene-ni yazma becerilerinde genel anlamda sorun yaşanmadığı belirlenmiştir.

CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %18'i kelimeler arası boşluk bırakırken; bu oran STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerde %24'tür. Bu sonuçlara göre, CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin kelimeler arası boşluk bırakma konusunda, STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilere göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin tercih ettikleri yazı yönü incelendiğinde; STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %75'i bitişik eğik yazıyı tercih ederken CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %17'sinin bitişik eğik yazıyı tercih ettikleri belirlenmiştir. STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin harflerin yazılış biçimindeki düzensizlik oranı %9 iken bu oran CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerde %18 olarak belirlenmiştir. Her iki yöntemde de en fazla yaşanan sorunun öğrencilerin yazma esnasındaki oturma biçimlerinde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin yazma esnasında oturma biçimleri incelendiğinde, STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %33'ünün çok öne veya geriye dayanarak oturduğu belirlenirken CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerde bu oranın %42 olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin kalem tutma becerilerine ilişkin bulgular ele alındığında, STCY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %5'inin kalem tutmasında problem yaşanırken CY ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %16'sının kalem tutmasında problem yaşandığı tespit edilmiştir.

İlköğretim 2. sınıf öğrencilerinin okuma hataları ve okuma kurallarına uyma durumları, ilk okuma yazmayı öğrendikleri yönetime göre; ekleyerek okuma ve izleyerek okuma yönünden bir farklılık saptanmamıştır. Atlayarak okuma, oturma biçimi ve nefes kontrolüne göre anlamlı farklılığın CY lehine olduğu görülmektedir. Ancak tekrarlayarak okuma, ses tonu, okuma hızı ve okuma kuralları yönünden ortaya çıkan anlamlı farklılık ise STCY lehine bulunmuştur.

İlköğretim 2. sınıf öğrencilerinde yazma hataları ve yazma kurallarına uyma durumları, ilk okuma yazmayı öğrendiği yönetime göre; yazı büyüklüğü ve yazı temizliği açısından anlamlı farklılık saptanmamıştır. Ancak, yazı yönü, satır çizgisine yazma, harflerin yazılış biçimi, oturma biçimi, yazı hızı, kalem tutma ve sestem yazma yönünden anlamlı farklılık STCY lehine bulunmuştur. Kelimeler arası boşluk yönünden anlamlı farklılık ise CY lehine olmuştur.

Öneriler

Bu araştırmada elde edilen sonuçlar çerçevesinde karşılaşılan sorunların ortadan kalkmasında veya azalmasına katkı sağlayacak öneriler aşağıda verilmiştir:

1. Öğrencilerin izleyerek okuma hatalarını önlemek ve okuma yazma kurallarına uymalarını sağlamak için sınıf öğretmenlerinin gerekli önlemleri almaları ve bu önlemleri velilerle paylaşarak iş birliği içinde sorunun çözümüne gidilmelidir. Bu amaçla sık sık veli toplantısı yapılmalıdır.

2. Cümle Yöntemi ile ilk okuma yazma öğrenen 2. sınıf öğrencilerinin büyük bir bölümünün bitişik eğik yazıyı tercih etmedikleri belirlenmiştir. Bitişik eğik yazıyı öğrencilere kazandırmada sınıf öğretmenine düşen görevlerin yanında, öğrencinin ailesine ve okul öncesi eğitim aldığı kuruma da çok önemli görevler düşmektedir. Bu nedenle okul öncesi eğitim veren kurumlar, öğrencilerin bitişik eğik yazının gerektirdiği okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına yönelik gerekli alt yapıyı vermelidir. Okul öncesi eğitim programının öğrencilerin seviyesine uygun STCY ile ilk okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına yönelik gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun bitişik eğik yazı yazmada zorlandıkları görülmüştür. Sınıf öğretmenleri lisans düzeyinde verilecek derslerle, görevde olan öğretmenler ise hizmetiçi eğitim yoluyla bitişik eğik yazı konusunda yetiştirilmelidir.

3. Her iki yöntemle okuyan öğrencilerin atlayarak, ekleyerek ve tekrarlayarak okuma hatası yaptıkları belirlenmiştir. Atlayarak, ekleyerek ve tekrarlayarak okuma hatalarını düzeltmek için öğrencilere sevdikleri bir metni sesli okuması tavsiye edilebilir. Sınıfta sesli okuma çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Ayrıca öğrencilerin okuma esnasındaki telaffuzlarına, atlayarak, ekleyerek ve tekrarlayarak okuma hatalarına dikkat edilmeli, öğrencilere kırıcı olmadan kelimenin veya cümlenin doğru telaffuzu verilmelidir. Ses tonu sorununun çözümü için öğrencilere iyi örnek olunmalı; heyecan yapmamaları, nefes alıp vermeyi iyi ayarlamaları ve okurken çok yüksek veya alçak sesle okuma yerine, onu dinleyen öğrenci topluluğunun duyabileceği kadar ses çıkarmaları yönünde öğrenciler yönlendirilmelidir.

4. Öğrencilerin %10-%15'inin harflerin yazılış biçiminde sorun yaşadıkları saptanmıştır. Bu nedenle harfleri öğretirken harflerin yazılış biçimlerine çok dikkat edilmelidir. Örnek harfler deftere yazılarak öğrencilerin benzerlerini yapmaları istenebilir. Benzer harfi yazmalarını isterken tıpatıp aynısının olması beklenmemelidir. Öğrencinin kendine özgü yazı karakterini oluşturmasına izin verilmelidir. Bir harfin yazılışı tam oturmadan diğerine geçilmemelidir. Öğrencilerin okuma yazma öğrenmeleri konusunda aceleci davranılmamalıdır.

5. Öğrencilerin hala %5'inin kalemli hatalı tutukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin kalem tutmaları öğrencilerin oturma biçimlerine ve yazılarının düzgün olmasında çok etkili olmaktadır. Bu nedenle öğrenciler ilk kalem tutmaya başladığından itibaren, sırasıyla aileler, okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri öğrencilerin düzgün kalem tutmaları konusunda gerekli hassasiyeti göstermelidirler.

6. Bitişik eğik yazıda kullanılan yazı fontlarında öğrencilerin yazma esnasında sorun yaşadıkları gözlenmiştir. Yazı fontları bitişik eğik yazmada daha akıcı ve güzel yazmaya katkı sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.

7. Sınıf öğretmeni adaylarına staj uygulamalarında, ilköğretim 1. sınıflarındaki ilk okuma yazma öğretim sürecini izleme zorunluluğu getirilmelidir.

◆ Yalçın Bay

Kaynakça

- AKYOL, Hayati (2001). **Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi**, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara.
- BAY, Yalçın (2008). **Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi (Ankara İli Örneği)**, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora tezi), Ankara.
- ÇELENK, Süleyman (2003). **İlkokuma Yazma Programı ve Öğretimi**, Anı Yayıncılık, Ankara.
- GÜNEŞ, Firdevs (2000a). **Uygulamalı Okuma Yazma Öğretimi**, Ocak Yayınları Ankara.
- GÜNEŞ, Firdevs (2000b). *“Okuma Yazma Öğretiminde Cümlelerin Önemi”*, **Türklük Bilimi Araştırmaları. Türkçe'nin Öğretimi Özel Sayısı**. 13;39-46.
- GÜNEŞ, Firdevs (2007). **Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Zihinsel Yapılandırma**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- KAVCAR, Cahit ve diğerleri (1997). **Türkçe Öğretimi**, Engin Yayınları, Ankara.
- MEB. (2005a). **PISA Projesi 2003 Ulusal Nihai Rapor**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- MEB. (2005b). **İlköğretim (1 – 5. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu**, Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi, Ankara.
- TAZEBAY, Atilla (1993). *“İlkokuma Yazma Öğretimi”*, **Milli Eğitim Dergisi 123**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- TÜRK DİL KURUMU (1998). **Türkçe Sözlük**, TDK Yayınları, Ankara.
- FITZGERALD Elizabeth L. (2004). <http://www.home.mindspring.com/~teachingkids/id17.html>, *“Cursive First: An Introduction to Cursive Penmanship.”*, Elizabeth L. FITZGERALD, 20 Ağustos2005.
- www://E:\Understanding Literacy Development in Young Children -htm, 10 Eylül 2006.
- http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=Downloads&d_op=getit&lid=664 adlı web sitesinden 25 Ağustos 2005.
- TARNOWSKÍ Jessica ve O'REILLY D. (2003). <http://www.t3.preservice.org/t0211466/why.htm>, *“Why Learn Cursive Writing”*, Jessica TARNOWSKÍ ve Dana O'REILLY, 20 Ağustos 2005.

THE COMPARISON OF READING AND WRITING MISTAKES OF PRIMARY SCHOOL SECOND GRADE STUDENTS' ACORDING TO HOW THEY LEARN EARLY READING AND WRITING*

Yalçın BAY**

Abstract

In the research; in the 2005-2006 academic year, 155 Primary Education Grade 2 students who form the research` s illustration group were observed for two months in terms of their reading and writing mistakes. Then their reading and writing mistakes was comparised according to the method they learned early reading and writing. In this research, a variety of technique such as scanning model, questionnaire and observation techniques and models have been used. In the processes of interpretation of data; form charts have been created and the datas, which were acquired by using variety of statistical techniques such as t test, have been interpreted. In the research, when the observed Primary Education Grade 2 students' "preference in writing styles" was examined, it has been concluded that; 75% of the students who have learned early reading and writing with the Phoneme Based Sentence Method (PBSM) prefer agglutinative slanted writing while 17% of the students who have learned early reading and writing with SB prefer this style in writing.

Key Words: Phoneme Based Sentence Method, Early Reading and Writing Teaching, reading and writing, Primary Education Turkish Lesson Teaching Program

* This study has been prepared on the basis of doctoral thesis "The Evaluation of Early Reading and Writing Teaching With Phoneme Based Sentence Method (A case study of Ankara)" by Yalçın BAY in consultation with Prof. Dr. Firdevas GÜNEŞ in Gazi University Institute of Educational Sciences , Department of Primary Teaching, Primary School Teaching Programme in 2008 .

** Dr.; MEB Zübeyde Hanım Girls Vocational High School, Counselor, Ankara